

Одеська обласна організація

Інформаційний бюлетень

№ 9

квітень 2017 р.

Порядок надання пенсій науковим (науково-педагогічним) працівникам у 2017 році

Пенсія науковим (науково-педагогічним) працівникам за нормами Закону України від 26.11.2015 р. № 848-У111 «Про наукову і науково-технічну діяльність» (далі – Закон) призначається після досягнення чоловіками віку – 62 роки, жінками – пенсійного віку, визначеного ст. 26 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування».

При цьому до досягнення 62-річного віку право на пенсію за віком мають чоловіки – наукові (науково-педагогічні) працівники 1955 р. народження і старші після досягнення ними такого віку:

60 років – які народилися до 31 грудня 1952 р. включно;

60 років 6 місяців – які народилися з 1 січня по 31 грудня 1953 р.;

61 року – які народилися з 1 січня по 31 грудня 1954 р.;

61 року 6 місяців – які народилися з 1 січня по 31 грудня 1955 р.;

- за наявності страхового стажу для чоловіків – 35, в тому числі не менш як 20 років стажу наукової роботи;

- для жінок – 30 років, в тому числі не менш як 15 років стажу наукової роботи;

- звільнення з посади наукового (науково-педагогічного) працівника або укладення після досягнення пенсійного віку строкового трудового договору (контракту).

До стажу наукової роботи зараховується час роботи на посадах, визначених ст. 35 Закону.

Крім того, ст. 34 Закону передбачено, що наукові (науково-педагогічні) працівники, аспіранти та докторанти можуть направлятися науковими установами (вищими навчальними закладами) на наукове стажування, в тому числі довгострокове, до інших наукових установ та вищих навчальних закладів, у тому числі за кордон на строк до двох років.

При цьому **час наукового стажування**, в тому числі в іноземній науковій установі (вищому навчальному закладі), за умови сплати страхових внесків відповідно до Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» **зараховується до наукового стажу.**

До стажу наукової роботи зараховується також час роботи наукових (науково-педагогічних) працівників на посадах, зазначених ст. 118 КЗпП, це стосується працівників, звільнених від роботи внаслідок обрання їх на виборні посади в державні органи, а також партійні, профспілкові, комсомольські, кооперативні та інші громадські організації (далі – виборні посади). Час роботи наукових (науково-педагогічних) працівників на виборних посадах зараховується до наукового стажу за умови, що виборній роботі безпосередньо передувала і після неї була робота на посаді наукових та науково-педагогічних працівників або робота особи, яка має науковий ступінь, і працювала (продовжує працювати) за спеціальністю відповідно до групи спеціальностей галузі науки, за якою присуджено науковий ступінь.

Пенсії науковим (науково-педагогічним) працівникам призначаються в розмірі 60% суми заробітної плати наукового (науково-педагогічного) працівника, на яку відповідно до законодавства нараховується збір на обов'язкове державне пенсійне страхування (внески).

Для обчислення пенсії враховується заробітна плата наукового (науково-педагогічного) працівника за весь період страхового стажу на посадах наукового (науково-педагогічного) працівника, починаючи з 1 липня 2000р.

Тобто враховується вся заробітна плата в період роботи на наукових (науково-педагогічних) посадах як за основним місцем роботи, так і за сумісництвом.

Якщо період страхового стажу на посадах наукового (науково-педагогічного) працівника починаючи з 1 липня 2000 р., становить менш як 60 календарних місяців, для обчислення пенсій також ураховується заробітна плата за основним місцем роботи за будь-які 60 календарних місяців страхового стажу на посадах наукового (науково-педагогічного) працівника **поспіль до 1 липня 2000 р. незалежно від перерв.**

Слід звернути увагу на те, що заробітна плата до 1 липня 2000 р.. одержана за роботу на наукових (науково-педагогічних) посадах за сумісництвом **не враховується при розрахунку пенсії.**

При цьому за вибором особи, яка звертається за призначенням пенсії, з періоду, за який ураховується заробітна плата для обчислення пенсії, вилучається період до 60 календарних місяців поспіль за умови, що такий період становить не більш як 10% тривалості наукового стажу, але цей період не може бути меншим за 60 календарних місяців.

Для обчислення заробітку під час призначення пенсії науковому (науково-педагогічному) працівникові **застосовується середня заоробітна плата працівників**, зайнятих у галузях економіки України, в тому числі в сільському господарстві, за три календарних роки, що передують року звернення за призначенням пенсії. Середня заробітна плата працівників, зайнятих у галузях економіки України, в тому числі в сільському господарстві, визначається центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

При цьому заробіток для обчислення пенсії не може перевищувати граничної суми заоробітку (доходу), з якої справляється збір на обов'язкове державне пенсійне страхування.

Потрібно зауважити, що з 1 січня 2016 р. максимальна величина бази для нарахування єдиного внеску – це максимальна сума доходу застрахованої особи на місяць, що дорівнює 25 розмірам прожиткового мінімуму для працездатних осіб, встановленого Законом, на яку нараховується єдиний внесок.

Слід зазначити, що пенсіонери, які після призначення наукової пенсії відпрацювали за строковим трудовим договором (контрактом) на посадах наукових (науково- педагогічних) працівників і набули не менш як 24 місяці страхового стажу, **мають право на проведення перерахунку пенсії** з урахуванням стажу наукової роботи після призначення пенсії.

Перерахунок пенсії проводиться із заробітної плати наукового (науково-педагогічного) працівника за весь період страхового стажу на посадах наукового (науково-педагогічного) працівника, починаючи з 1 липня 2000 р, з урахуванням сум заробітку за сумісництвом.

При цьому заробітна плата за будь-які 60 календарних місяців страхового стажу поспіль до 1 липня 2000 р., яка була врахована під час призначення (попереднього перерахунку) наукової пенсії, не враховується.

Заробіток за роботу за сумісництвом ураховується виключно за роботу на наукових (науково-педагогічних) посадах.

Якщо період страхового стажу на посадах наукового (науково-педагогічного) працівника, починаючи з 1 липня 2000 р. становить менш як 60 календарних місяців, для обчислення пенсії також ураховується заробітна плата **за основним місцем роботи** за будь-які 60 календарних місяців страхового стажу на посадах наукового (науково-педагогічного) працівника поспіль до 1 липня 2000 р. незалежно від перерв, яка підтверджується довідкою.

Тобто, якщо особа після 1 липня 2000 р. не відпрацювала на наукових (науково-педагогічних) посадах 60 місяців, обов'язково враховується заробітна плата за будь-які 60 календарних місяців роботи на наукових (науково-

педагогічних) посадах, але лише за основним місцем роботи, тобто без урахування заробітку за сумісництвом.

При цьому з періоду, за який ураховується заробітна плата для обчислення пенсії, за вибором особи, яка звернулася **за перерахунком пенсії**, вилучається період до 60 календарних місяців поспіль за умови, що такий період становить не більш як 10% тривалості наукового стажу, але цей період не може бути меншим за 60 календарних місяців.

Під час проведення перерахунку пенсії застосовується **показник середньої заробітної плати (доходу)**, який ураховувався під час призначення (попереднього перерахунку) пенсії.

Перерахунок пенсій проводиться з урахуванням норм законодавства, які були чинними на час його проведення: пенсія визначається в розмірі 60% заробітної плати наукового (науково-педагогічного) працівника.

За нормами Закону призначаються також пенсії по інвалідності науковим (науково-педагогічним) працівникам та пенсії в разі втрати годувальника непрацездатним членам сім'ї померлого наукового (науково-педагогічного) працівника.

Пенсія по інвалідності внаслідок трудового каліцтва чи професійного захворювання, а також унаслідок каліцтва чи захворювання у зв'язку з Чорнобильською катастрофою науковому (науково-педагогічному) працівникові позначається в таких розмірах: інвалідам I групи -60% заробітної плати наукового (науково-педагогічного) працівника; інвалідам II групи – 50% заробітної плати наукового (науково-педагогічного) працівника; інвалідам III груп – 40% заробітної плати наукового (науково-педагогічного) працівника.

Науковим (науково-педагогічним) працівникам, які визнані інвалідами I, II і III групи, призначається пенсія по інвалідності в розмірі пенсії наукового (науково-педагогічного) працівника – 60% заробітку незалежно від віку, за наявності стажу наукової роботи для чоловіків – 20, для жінок – 15 років та страхового стажу, передбаченого ст. 32 Закону, а особам із числа інвалідів з дитинства – незалежно від часу встановлення інвалідності.

Непрацездатним членам сім'ї померлого наукового (науково-педагогічного) працівника (годувальника), які були на його утриманні (при цьому дітям пенсія призначається незалежно від того, чи були вони на утриманні годувальника), призначається пенсія **в разі втрати годувальника в такому розмірі:**

- 60% пенсії наукового (науково-педагогічного) працівника – на трьох і більше непрацездатних членів сім'ї;
- 50% – на двох непрацездатних членів сім'ї;
- 40% – на одного непрацездатного члена сім'ї.

До непрацездатних членів сім'ї померлого наукового (науково-педагогічного) працівника **належать особи**, зазначені ст. 36 Закону: чоловік (дружина), батько, мати, якщо вони є інвалідами або досягли пенсійного віку, передбаченого ст. 26 Закону;

- діти (в тому числі діти, які народилися до спливу 10 місяців з дня смерті годувальника) померлого годувальника, які не досягли 18 років або старші від цього віку, якщо вони стали інвалідами до досягнення 18 років;

- діти, які навчаються за денною формою навчання в загальноосвітніх навчальних закладах системи загальної середньої освіти, а також професійно-технічних, вищих навчальних закладах (у тому числі в період між завершенням навчання в одному із таких навчальних закладів та вступом до іншого навчального закладу або в період між завершенням навчання за одним освітньо-кваліфікаційним рівнем та продовженням навчання за іншим за умови, що такий період не перевищує чотирьох місяців), – до закінчення такими дітьми навчальних

закладів, але не більш ніж до досягнення ними 23 років та діти-сироти – до досягнення ними 23 років незалежно від того, навчаються вони чи ні;

- чоловік (дружина), а в разі їхньої відсутності – один з батьків або брат чи сестра, дідусь чи бабуся померлого годувальника незалежно від віку і працездатності, якщо він (вона) не працюють і доглядають за дитиною (дітьми) померлого годувальника до досягнення нею (ними) восьми років.

Постановою правління Пенсійного фонду України від 06.07.2011 р. № 816/19554 затверджено Перелік та порядок подання документів, потрібних для призначення (перерахунку) пенсій відповідно до Закону (далі – Перелік).

Згідно з Переліком для призначення пенсії згідно із **Законом подаються такі документи:**

– заява про призначення пенсії;

– реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні або інші переконання відмовилися від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків, офіційно повідомили про це відповідні органи державної влади та мають відмітку в паспорті);

– документи про стаж, що визначені Порядком подання та оформлення документів для призначення (перерахунку) пенсій відповідно до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», затвердженим постановою правління Пенсійного фонду України від 22.11.2005 р. № 22-1, та довідка про підтвердження стажу наукової роботи підприємств, установ, організацій, вищих навчальних закладів III–IV рівнів акредитації або їхніх правонаступників (далі – довідка).

Форма довідки містить в собі інформацію (з посиланням на ч. 18 ст. 106 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування») про дисциплінарну, адміністративну, цивільно-правову або кримінальну відповідальність посадових осіб, винних у порушенні законодавства про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування. Тобто особи, які видають довідки, що **підтверджують стаж наукової роботи**, повинні всебічно розглянути й проаналізувати документи, які слугують підставою для видачі такої довідки, оскільки відповідальність за недостовірну інформацію в довідці повною мірою несуть вони.

Крім того, **до заяви на призначення наукової пенсії додаються:**

– довідка про заробітну плату наукового (науково-педагогічного) працівника;

– диплом про вищу освіту;

– диплом про присудження наукового ступеня – для осіб, які мають науковий ступінь і працюють на посадах за спеціальністю відповідно до групи спеціальностей галузі науки, з якої присуджено науковий ступінь;

– документи про місце проживання (реєстрації) особи.

Особа, яка звертається за пенсією, також повинна пред'явити паспорт (або інший документ, що засвідчує цю особу, місце її проживання (реєстрації) та вік). Слід також звернути увагу на те, що в період до 31 грудня 2017 р. **діє особливий порядок виплати пенсій працюючим пенсіонерам.**

Порядок виплати пенсій, призначених відповідно до Закону, є відмінним від порядку виплати пенсій іншим працюючим пенсіонерам.

Розмір, у якому **виплачуватиметься пенсія працюючим науковим** (науково-педагогічним) працівникам, залежить деякою мірою не тільки від посади, яку обіймає особа, та органу, з яким перебуває в трудових відносинах, а й від часу виходу на наукову пенсію.

Якщо пенсія призначена відповідно до Закону **до набрання чинності** Законом України «Про заходи щодо законодавчого забезпечення реформування пенсійної системи» (до 1 жовтня 2011 р.) особам, які обіймають посади державної

служби, визначені Законом України від 10.12.2015 р. № 889-УШ «Про державну службу», а також працюють на посадах та на умовах, передбачених законами України «Про прокуратуру», «Про статус народного депутата України». «Про судоустрій і статус суддів», її виплата провадиться в розмірі, обчисленому відповідно до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування».

Пенсія, призначена особам відповідно до Закону після 1 жовтня 2011 р., **тобто після набрання чинності** Законом України «Про заходи щодо законодавчого забезпечення реформування пенсійної системи», в період їхньої роботи на посадах, які дають право на призначення пенсій в порядку та на умовах, передбачених Законом, які обіймають посади державної служби, визначені Законом України «Про державну службу», а також працюють на посадах та на умовах, передбачених законами України «Про прокуратуру». «Про статус народного депутата України». «Про судоустрій і статус суддів», виплачується в розмірі, обчисленому відповідно до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування».

Тимчасово, до 31 грудня 2017 р., у період роботи особи на інших посадах/роботах (крім окремих випадків), призначені пенсії, розмір яких перевищує 150% прожиткового мінімуму, встановленого для осіб, які втратили працездатність, виплачуються в розмірі 85% призначеної пенсії, але не менш як 150% прожиткового мінімуму, встановленого для осіб, які втратили працездатність. Після звільнення з роботи виплата пенсії відповідно до цього Закону поновлюється.

Названий порядок виплати пенсій не поширюється на інвалідів I та II групи, інвалідів війни III групи та учасників бойових дій, осіб, на яких поширюється чинність п. 1 ст. 10 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту».

У період до 31 грудня 2017 р. максимальний розмір пенсії, зокрема наукової, пенсії державного службовця тощо (з урахуванням надбавок, підвищень, додаткової пенсії, цільової грошової допомоги, пенсії за особливі заслуги перед Україною, індексації та інших доплат до пенсії, встановлених законодавством, крім доплати до надбавок окремим категоріям осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною) **не може перевищувати 10740 грн.**

Законом встановлено, що під час виходу на пенсію з посади наукового (науково-педагогічного) працівника відповідно до цього Закону науковому (науково-педагогічному) працівникові виплачується грошова допомога в розмірі шести місячних посадових окладів (ставок) з урахуванням надбавок і доплат за наявності стажу роботи на посадах, зазначених Переліком посад наукових (науково-педагогічних) працівників.

Якщо працівник звільняється з наукової (науково-педагогічної) посади, на якій він працював за строковим договором (контрактом) після призначення наукової пенсії, грошова допомога відповідно до Закону йому не виплачується. Ця допомога мала бути йому надана під час звільнення у зв'язку з призначенням пенсії.

Упорядковець

Подгорець В.В.